

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-10

9.1.2020

Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig

Motorvogn

Over i motsatt kjørebane – sovnet? – fal. § 4-9 annet ledd

Sikrede og hennes ektemann var på en fire timers kjøretur da bilen deres kom over i motsatt kjørebane og kolliderte med motgående bil. Fører av bilen, sikredes ektemann, kunne ikke huske hva som hadde skjedd forut for ulykken. Han hadde følt seg trøtt tidligere på dagen, men hadde tatt to pauser underveis. Føreren vedtok forelegg på brudd på den generelle aktsomhetsregelen, jf. vegtrafikkloven § 3. Selskapet bekreftet dekning for skaden, men avkortet erstatningen med kr 50 000 (ca. 15 %) på grunn av grov uaktsomhet. Nemnda kom til at ektefellen hadde opptrådt grovt uaktsomt, og at erstatningen kunne avkortes med 15 %.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: NOK 50 000

Saksfremstilling

Saken gjelder selskapets adgang til avkortning som følge av grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9.

Sikrede og hennes ektemann var den 10.5.19 på en fire timers kjøretur da bilen deres kom over i motsatt kjørebane og kolliderte med motgående bil. Ifølge politidokumentene inntraff ulykken på en oversiktig og rett strekning. Det var ingen synlige bremsespor på stedet. Føreren av bilen, sikredes ektemann, kunne ikke huske hva som hadde skjedd forut for ulykken. Han hadde følt seg trøtt tidligere på dagen, men hadde tatt to pauser underveis. Politiet kom til stedet i etterkant av kollisjonen. Politidokumentene inneholder følgende referat fra avhør av føreren:

Mistenkte forklarte at han kjørte fra L. i 10:30 tiden i dag, og skulle til T. Han følte seg litt trøtt på L., så han stoppet der, og var innom en kafe og drakk kaffe. Han kjørte videre, og trodde han hadde cruisekontrollen på 80 km/t. Det neste han erindret før ulykken var at han lå som vanlig, kjørte på veien og så smalt det. Han hadde ingen forklaring på hvorfor han hadde kommet over i motgående, han husket ikke at bilen var på vei over i motgående, og husket heller ikke at han la merke til bilen som kom imot før det smalt.

Føreren vedtok forelegg for brudd på den generelle aktsomhetsregelen i vegtrafikkloven § 3, jf. § 31 og ble fratatt førerkortet i 6 måneder.

Selskapet bekreftet dekning for bilskaden under kaskoforsikringen, men avkortet kr 50 000 (ca. 15 %) som følge av grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9. Selskapet viste til at det var sannsynlig at ektemannen hadde sovnet bak rattet.

Sikrede avviser at det er grunnlag for avkortning. Hendelsen kom overraskende på føreren, og det var ingen forvarsler før ulykken skjedde. Det kan ikke utelukkes at føreren sovnet, men dette var i så fall ikke uaktsomt. Sikrede hadde to pauser på en fire timers kjøretur, den siste ca. 45 minutter før ulykken. Dette er forsvarlig opptreden. Det er heller ikke noe ved de øvrige omstendighetene i saken som kan forklare hendelsen. De startet kjøreturen ut på formiddagen og var godt uthvilte

ved start. Det er også uklart om man i det hele står overfor simpel uaktsomhet, jf. dom fra Rana tingrett. Det er selskapet som har bevisbyrden for at kjøringen var grovt uaktsom.

Selskapet krever avkortning i kaskoforsikringen med kr 50 000 eller ca. 15 % av kjøretøyets verdi pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9 og vilkårenes pkt. 5. Det var grovt uaktsomt av føreren å sovne eller være uoppmerksom over tid mens han førte en motorvogn med tilhenger i 80 km/t. Førerens påstand om at han ikke tror han kan ha sovnet er ikke tilstrekkelig til at han har oppfylt bevisbyrden om at atferden ikke er grovt uaktsom, jf. AKN-2306.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avkorte erstatningen med kr 50 000 som følge av grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9.

Ifølge fal. § 4-9 annet ledd kan selskapet avkorte i erstatningen såfremt sikrede har fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen finner nemnda det mest sannsynlig at sikredes ektefelle/føreren sovnet. Det er ikke fremlagt andre årsaker som kan gi en rimelig forklaring på at ektefellen kom over i motsatt kjørebane. Ifølge nemndpraksis er det i utgangspunktet grovt uaktsomt å sovne bak rattet, men situasjonen kan bedømmes annerledes om det foreligger spesielle forhold som tilsier noe annet, jf. AKN-2306 og FKN-2010-049. Sikrede har forklart at de hadde to pauser med kaffe under en fire timer lang kjøretur, og at de var uthvilt da de startet. Selv om det ikke var noen åpenbar risiko for at føreren skulle sovne i en slik situasjon, mener nemnda skaderisikoen ved å sovne i trafikken er så markert at dette ikke er tilstrekkelig til å si at det ikke foreligger grov uaktsomhet, jf. AKN-2306.

Avkortningen kan da finne sted på bakgrunn av bl.a. skyldgraden, hendelsesforløpet og omstendighetene for øvrig. Selskapet har avkortet med kr 50 000, som utgjør ca. 15 % av kaskoskaden. Nemnda mener dette må aksepteres.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).